

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

07 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Vladimir Timofti, Constantin Alerguș,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de avocații Conoval Nicanor și Luchian Ion în numele inculpatului Șarbei Nicolae și de avocatul Lupașcu Anatol în numele inculpatului Berzoi Mihail, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 17 august 2017, în cauza penală în privința lui

Șarbei Nicolae XXXXX, născut la XXXXX, originar din r-nul XXXXX, s. XXXXX, domiciliat în XXXXX, str. XXXXX, ap. XXXXX,

Berzoi Mihail XXXXX, născut la XXXXX, originar din r-nul XXXXX, s. XXXXX, domiciliat în XXXXX, str. XXXXX, ap. XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

- 1. 03.03.2016 – 27.09.2016 (prima instanță);*
- 2. 01.11.2016 – 17.08.2017 (instanța de apel);*
- 3. 03.11.2017 – 07.02.2018 (instanța de recurs).*

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul din 27 septembrie 2016, *cauza fiind examinată în procedura simplificată, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală*, procesul penal în privința lui Șarbei Nicolae și Berzoi Mihail, în baza art. 224 alin. (1) Cod penal, a fost încetat în legătură cu aplicarea actului amnistiei în baza Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr. 210 din 29.07.2016.

S-a dispus încasarea în folosul statului, în mod solidar de la Șarbei Nicolae și Berzoi Mihail, a sumei de 111203,50 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că **Șarbei Nicolae**, prin înțelegere prealabilă cu Berzoi Mihail și cu o altă persoană, în privința căreia procesul penal este disjunct într-o procedură separată, acționând cu intenție directă, urmărind scopul obținerii profitului ilicit în urma comercializării mercurului metalic alb, care reprezintă substanță toxică, pe parcursul lunilor noiembrie-decembrie 2015, au organizat comercializarea către Fiodorov Veaceslav, la prețul de 5000 Euro, a 40 kg de mercur metalic alb, care se afla la dispoziția lui și cu o altă persoană, în privința căreia procesul penal este disjunct într-o procedură separată și care se păstra în garajul ultimului în satul Moscovei, r-nul Cahul.

În vederea realizării intenției criminale, în perioada de timp de la sfârșitul lunii noiembrie - începutul lunii decembrie 2015, Șarbei Nicolae, fiind la volanul propriului automobil de model "Toyota Corolla Verso", cu n/î XXXXX, împreună cu Berzoi Mihail, s-

au deplasat în r-nul Cahul, unde s-au întâlnit cu o altă persoană, în privința căreia procesul penal este disjunctat într-o procedură separată, de la care au primit în calitate de probă, într-o seringă de 5 ml, mercur metalic alb, pe care Șarbei Nicolae a păstrat-o la domiciliul său până la 10.12.2015.

La data de 10.12.2015, în jurul orei 11:30, pe str. Gh. Asachi intersecție cu str. Dokuceav din mun. Chișinău, Șarbei Nicolae s-a întâlnit cu Fiodorov Veaceslav, care acționa în calitate de investigator sub acoperire, căruia i-a transmis seringă cu volum de 5 ml cu conținutul substanței periculoase, în vederea testării calității acesteia.

Conform raportului de expertiză nr. 136 din 29.12.2015, *"în seringă se află mercur metalic alb, cu volumul de 5 ml, puritatea 99,9%. Mercurul metalic cu puritatea 99,9% este o substanță toxică și creează pericolul cauzării de daune esențiale sănătății populației sau mediului"*.

Continuându-și activitatea infracțională, la data de 21.12.2015, Șarbei Nicolae la volanul propriului automobil de model "Toyota Corolla Verso", cu n/î XXXXX, împreună cu Berzoi Mihail, s-au deplasat în r-nul Cahul, unde la intrarea în s. Moscovei au primit de la o altă persoană, în privința căreia procesul penal este disjunctat într-o procedură separată, containerul cu mercur metalic alb, pe care l-au plasat în portbagajul automobilului menționat, în vederea transportării în mun. Chișinău.

Acțiunile infracționale ale acestora au fost curmate în flagrant de către reprezentanții organelor de drept, la 21.12.2015 în jurul orei 14:40, în preajma localității Congaz, unde în rezultatul percheziției, în automobilul de model "Toyota Corolla Verso" cu n/î XXXXX, în care se aflau Șarbei Nicolae și Berzoi Mihail, a fost depistat și ridicat containerul metalic cu conținutul substanței periculoase, iar în preajma imobilului situat pe str. Lesnaia 3, din s. Moscovei, r-nul Cahul, a fost reținută o altă persoană, în privința căreia procesul penal este disjunctat într-o procedură separată.

Conform raportului de expertiză nr. 136 din 29.12.2015, *"în containerul metalic, volumul căruia este de 3 litri, se află mercur metalic alb, cu masa de aproximativ 40 kg, puritatea 99,9%. Mercurul metalic cu puritatea 99,9% este o substanță toxică și creează pericolul cauzării de daune esențiale sănătății populației sau mediului"*.

Prin aceeași sentință s-a stabilit că **Berzoi Mihail**, prin înțelegere prealabilă cu Șarbei Nicolae și cu o altă persoană, în privința căreia procesul penal este disjunctat într-o procedură separată, acționând cu intenție directă, urmărind scopul obținerii profitului ilicit în urma comercializării mercurului metalic alb, care reprezintă substanță toxică, pe parcursul lunilor noiembrie-decembrie 2015, au organizat comercializarea către Fiodorov Veaceslav, la prețul de 5000 Euro, a 40 kg de mercur metalic alb, care se afla la dispoziția lui și cu o altă persoană, în privința căreia procesul penal este disjunctat într-o procedură separată și care se păstra în garajul ultimului în satul Moscovei, r-nul Cahul.

În vederea realizării intenției criminale, în perioada de timp de la sfârșitul lunii noiembrie - începutul lunii decembrie 2015, Șarbei Nicolae, fiind la volanul propriului automobil de model "Toyota Corolla Verso", cu n/î XXXXX, împreună cu Berzoi Mihail, s-au deplasat în r-nul Cahul, unde s-au întâlnit cu o altă persoană, în privința căreia procesul penal este disjunctat într-o procedură separată, de la care au primit în calitate de probă, într-o seringă de 5 ml, mercur metalic alb, pe care Șarbei Nicolae a păstrat-o la domiciliul său până la 10.12.2015.

La data de 10.12.2015, în jurul orei 11:30, pe str. Gh. Asachi intersecție cu str. Dokuceav din mun. Chișinău, Șarbei Nicolae s-a întâlnit cu Fiodorov Veaceslav, care acționa în calitate de investigator sub acoperire, căruia i-a transmis seringă cu volum de 5 ml cu conținutul substanței periculoase, în vederea testării calității acesteia.

Conform raportului de expertiză nr. 136 din 29.12.2015, *"în seringă se află mercur metalic alb, cu volumul de 5 ml, puritatea 99,9%. Mercurul metalic cu puritatea 99,9% este o substanță toxică și creează pericolul cauzării de daune esențiale sănătății populației sau mediului"*.

Continuându-și activitatea infracțională, la data de 21.12.2015, Șarbei Nicolae la volanul propriului automobil de model "Toyota Corolla Verso", cu n/î XXXXX, împreună cu Berzoi Mihail, s-au deplasat în r-nul Cahul, unde la intrarea în s. Moscovei au primit de la o altă persoană, în privința căreia procesul penal este disjunct într-o procedură separată, containerul cu mercur metalic alb, pe care l-au plasat în portbagajul automobilului menționat, în vederea transportării în mun. Chișinău.

Acțiunile infracționale ale acestora au fost curmate în flagrant de către reprezentanții organelor de drept, la 21.12.2015 în jurul orei 14:40, în preajma localității Congaz, unde în rezultatul percheziției, în automobilul de model "Toyota Corolla Verso" cu n/î XXXXX, în care se aflau Șarbei Nicolae și Berzoi Mihail, a fost depistat și ridicat containerul metalic cu conținutul substanței periculoase, iar în preajma imobilului situat pe str. Lesnaia 3, din s. Moscovei, r-nul Cahul, a fost reținută o altă persoană, în privința căreia procesul penal este disjunct într-o procedură separată.

Conform raportului de expertiză nr. 136 din 29.12.2015, *"în containerul metalic, volumul căruia este de 3 litri, se află mercur metalic alb, cu masa de aproximativ 40 kg, puritatea 99,9%. Mercurul metalic cu puritatea 99,9% este o substanță toxică și creează pericolul cauzării de daune esențiale sănătății populației sau mediului"*.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către avocați în numele inculpatului Șarbei Nicolae, care au solicitat casarea parțială a acesteia, cu excluderea încasării cheltuielilor de judecată din contul inculpatului.

În motivarea cererii depuse, apelanții au invocat că prima instanță nu a soluționat în mod corespunzător chestiunile prevăzute la art. 385 alin. (1) pct. 14) Cod de procedură penală, și anume cine și în ce proporție este obligat să-și asume cheltuielile judiciare, reieșind din considerentul că în cauză sunt mai mulți inculpați.

În acest context, apelanții au susținut că, conform învinuirii, suma de 5000 Euro a fost primită de către altă persoană, în privința căreia cauza a fost disjunctă într-o procedură separată.

Astfel, apelanții au conchis că prima instanță era obligată să specifice cheltuielile suportate la petrecerea măsurii speciale de investigație și nu a luat în considerație că materialele cauzei nu probează cheltuielile suportate, astfel suma dispusă de a fi încasată prin sentință este arbitrară.

3.1. Suplimentar, sentința a fost atacată cu apel de către avocat în numele inculpatului Berzoi Mihail, care a solicitat casarea parțială a acesteia, cu excluderea încasării cheltuielilor de judecată din contul inculpatului.

În motivarea cererii depuse, apelantul a invocat că în materialele dosarului nu există careva înscrisuri și nici în ședința de judecată nu au fost prezentat careva informații sau calcule, precum și nu a fost înaintată o acțiune civilă, care în ansamblu ar fi capabile să

demonstreze proveniența sumei solicitate de acuzatorul de stat, de a fi încasată de la inculpat cu titlu de cheltuieli de judecată.

În acest sens, apelantul a menționat că prima instanță a dispus încasarea unor cheltuieli inexistente, care nu pot fi puse în sarcina inculpatului, or astfel de pretenții nu pot alcătui obiectul unei solicitări, care de altfel este una viciată, contrară normelor de procedură penală, or a fost realizată sub formă de demers.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 17 august 2017, pronunțată integral la 18 septembrie 2017, au fost admise apelurile declarate, casată parțial sentința, **și anume în partea ce ține de dispunerea încasării, în mod solidar de la Șarbei Nicolae și Berzoi Mihail, a sumei de 5113 lei cu titlu de cheltuieli de judecată** și pronunțată o nouă hotărâre în partea dată, prin care s-a respins cerința procurorului privind încasarea de la Șarbei Nicolae și Berzoi Mihail a cheltuielilor privind efectuarea raportului de evaluare de către Camera de Comerț și Industrie, în sumă de 1200 lei și a cheltuielilor legate de traducerea rechizitoriului, în sumă de 3913 lei. În rest, celelate dispoziții ale sentinței au fost menținute.

4.1. În motivarea soluției adoptate, referindu-se la criticile expuse de partea apărării asupra încasării cheltuielilor judiciare în mărime de 5000 Euro, instanța de apel a considerat necesară menționarea conținutului anumitor mijloace de probă, reținând că:

- la 11 decembrie 2015, ofițerul de urmărire penală a pornit urmărirea penală cu nr. 2015012572, în baza indicilor infrafracțiunilor prevăzute de art. 224 alin. (1) și 248 alin. (5) Cod penal (f.d.1, vol. I);

- prin ordonanța procurorului din 11 decembrie 2015, a fost autorizată petrecerea măsurii speciale de investigație - controlul transmiterii banilor, în scopul realizării achiziției de control a mercurului alb (f.d. 37, vol. I);

- din conținutul procesului-verbal privind controlul transmiterii banilor din 21 decembrie 2015, s-a stabilit că suma de 5000 Euro a fost examinată de către lucratorul poliției, abilitat cu dreptul să transmită banii, aceștia fiind transmiși investigatorului sub acoperire sub semnătură, pentru petrecerea măsurii speciale de investigație - controlul transmiterii banilor în scopul realizării achiziției de control a mercurului alb (f.d. 41, vol. I), la procesul-verbal fiind anexate fotocopiile bancnotelor transmise (f.d. 43-50, vol. I);

- din conținutul raportului șefului secției nr. 1 a Direcției nr. 3 a INI al IGP, s-a constatat că achiziția de control a mercurului alb a fost realizată, suma de 5000 Euro fiind transmisă inculpaților (f.d. 51, vol. V);

- din conținutul procesului-verbal din 22 decembrie 2015, s-a constatat consemnarea măsurii speciale de investigație - controlul transmiterii banilor, subiecții supuși acestei măsuri fiind Șarbei Nicolae și Berzoi Mihail, iar vânzătorul substanțelor toxice fiind altă persoană. În urma petrecerii acțiunilor de reținere, ultima a fost pierdută pe scurt timp din vizor, iar în urma perchezițiilor petrecute suma de 5000 Euro, destinată realizării măsurii speciale de investigație, nu a fost depistată la suspecți (f.d. 53, vol. I).

În prezența circumstanțelor reținute, instanța de apel a constatat că banii eliberați din contul devizului cheltuielilor speciale al IGP, pentru petrecerea măsurii speciale de investigație - controlul transmiterii banilor în scopul realizării achiziției de control al mercurului alb, au fost însușiți de către inculpați și nu au fost depistați ulterior și restituiți pe contul devizului cheltuielilor speciale al IGP.

Reieșind din circumstanțele expuse, instanța de apel a reținut că prima instanță, la rândul său, just a dispus încasarea cu titlu de cheltuieli judiciare a sumei de 5000 Euro din contul

inculpaților, care la data de 21 decembrie 2015 constituiau echivalentul a 106090,50 lei, or această sumă de bani a fost utilizată la petrecerea măsurii speciale de investigație - transmiterea banilor sub controlul organului de urmărire penală, fapt confirmat prin procesul-verbal de consemnare a măsurilor speciale de investigații - controlul transmiterii banilor din 22 decembrie 2015 (f.d. 53-55, vol. I), fiind just reținut că în urma acțiunilor procesuale petrecute suma de 5000 Euro, transmisă inculpaților Șarbei Nicolae, Berzoi Mihail și altei persoane, în scopul realizării achiziției de control, care a constat în transmiterea banilor către inculpații ce comercializau bunuri a căror circulație este interzisă, nu a fost depistată, fiind însoțită de către inculpați. În consecința acestui fapt, în opinia instanței de apel, prima instanță just a reținut prejudicierea bugetului MAI, și anume a contului devizului de cheltuieli speciale al MAI.

Instanța de apel a ținut să menționeze că, potrivit art. 227 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sânt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

În acest context, instanța de apel a statuat că controlul transmiterii banilor, de către prima instanță, corect a fost atribuit la categoria de acțiuni procesuale ce au scopul asigurării bunei desfășurări a procesului penal, din motiv că respectiva acțiune este prevăzută de Secțiunea a 5-a a Codului de procedură penală - activitatea specială de investigații. Totodată, instanța de apel a ținut să menționeze că prevederile procesual-penale reglementează modalitatea realizării măsurilor speciale de investigații, consemnarea rezultatelor obținute și căile de contestare, astfel acțiunile întreprinse de către organul de urmărire penală fiind clare și previzibile.

Instanța de apel a constatat că potrivit rechizitoriului și informației prezentate, procurorul a indicat că la data finalizării urmăririi penale cheltuielile de judecată constituiau 111203,50 lei, fiind formate din: 1) cheltuieli privind efectuarea raportului de evaluare de către Camera de Comerț și Industrie, în sumă de 1200 lei; 2) cheltuieli legate de traducerea rechizitoriului în limba rusă, în sumă de 3913 lei; 3) cheltuieli legate de petrecerea măsurii speciale de investigație - controlul transmiterii banilor, în suma de 5000 Euro.

În acest context, instanța de apel a constatat că Șarbei Nicolae și Berzoi Mihail, potrivit recipiselor semnate de ei, la 22 februarie 2016, au primit copia rechizitoriului și informația despre cheltuielile de judecată suportate. (f.d 69, 70, vol. V).

Suplimentar, instanța de apel a constatat că inculpații au depus în fața primei instanțe cereri, prin care au recunoscut faptele incriminate lor prin rechizitoriu, au pledat pentru judecarea cauzei penale în baza probelor administrate în faza de urmărire penală și nu au solicitat administrarea de probe noi (f.d. 116, 117, vol. V). În același context, instanța de apel a constatat că inculpații, în fața primei instanțe, au depus cereri prin care au reiterat că recunosc faptele incriminate lor prin rechizitoriu și au solicitat aplicarea în privința lor a actului de amnistie, cu încetarea procesului penal (f.d. 135, 136, vol. V).

În plenitudinea circumstanțelor constatate și reieșind din faptul că cauza a fost judecată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, instanța de apel a considerat ca fiind neîntemeiate criticile apelanților asupra faptului că în dosar lipsesc probe care ar indica că banii în sumă de 5000 Euro au fost transmiși în scopul realizării achiziției de control și că toate acțiunile petrecute au fost realizate în afara urmăririi penale.

Totodată, instanța de apel a apreciat critic afirmațiile părții apărării, prin care s-a susținut că procurorul nu a depus o cerere de chemare în judecată pentru restituirea sumei de 5000 Euro. În susținerea acestei poziții, instanța de apel s-a referit la prevederile art. 219 Cod de procedură penală și a statuat că regimul juridic al acțiunii civile în procesul penal nu acordă posibilitate procurorului de a formula pretenții de natură civilă, în vederea recuperării cheltuielilor de judecată suportate într-un proces penal.

În acest sens, instanța de apel a menționat că art. 219 alin. (2) Cod de procedură penală instituie posibilitatea persoanelor fizice și juridice, cărora le-a fost cauzat un prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise legea penală, de a intenta o acțiune civilă privitor la despăgubire și, în situația respectivă, procurorul nu deține acest drept în cadrul procesului penal.

4.2. Referindu-se la soluția adoptată de către prima instanță în partea încasării celorlalte cheltuieli de judecată, instanța de apel a considerat că aceasta urmează a fi desființată.

4.2.1. În acest sens, instanța de apel a reținut că potrivit prevederilor art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală, expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în alineatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză (art. 143 alin. (1) pct. 2, 6) Cod de procedură penală). În același context, instanța de apel a reținut că potrivit art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul bugetului de stat.

Drept urmare a celor reținute, instanța de apel a menționat că în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

Raportând prevederile menționate la situația din cauză, instanța de apel a constatat că expertiza merceologică asupra corpului delict - mercur metalic și pentru determinarea valorii normative a acestuia și de piață a unui ml și a unui kg, cu puritatea de 99,9%, a fost numită de către organul de urmărire penală în vederea constatării gradului de vinovăție a inculpaților, constituind o acțiune procesuală ce ține de administrarea probatoriului în vederea aprecierii posibilității formulării învinuirii și tragerii persoanei la răspundere penală, acțiune care este pusă în sarcina părții acuzării.

În sensul dat instanța de apel, contrar concluziilor primei instanțe, a constatat că cheltuielile în cauză reprezintă cheltuieli ce urmează a fi achitate din bugetul statului, ceea ce impunea casarea sentinței în partea dată.

4.2.2. Instanța de apel a reținut că apelanții au contestat sentința și în partea încasării de la inculpați a cheltuielilor pentru traducerea rechizitoriului din limba română în limba rusă, în sumă de 3913 lei.

În acest context, instanța de apel a reținut că potrivit art. 16 alin. (4) Cod de procedură penală, actele procedurale ale organelor de urmărire penală și cele ale instanței de judecată se înmânează bănuitului, învinuitului, inculpatului, fiind traduse în limba lui maternă sau în limba pe care acesta o cunoaște. Reieșind din aceste prevederi, instanța de apel a menționat că organul de urmărire penală era obligat să traducă actele procedurale emise în privința bănuiților, învinuiților, inculpaților și să le înmâneze acestora, traduse în limba lor maternă, iar cheltuielile suportate pentru traduceri nu pot fi încasate din contul inculpaților, or în art. 6

§ 3 lit. a) al CoEDO este stipulat că orice acuzat are, mai ales, dreptul să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit, despre natura și cauza acuzației aduse împotriva sa.

În contextul dat, instanța de apel a reținut că potrivit art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, **cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor**, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare.

Totodată, instanța de apel a considerat relevant că, potrivit materialelor dosarului, rechizitoriul a fost înmănat inculpaților Șarbei Nicolae și Berzoi Mihail în limba română (f.d. 69-70, vol. V), iar rechizitoriul a fost tradus în limba rusă pentru altă persoană, în privința căreia procesul penal a fost disjunct.

Din considerentele enunțate, instanța de apel a considerat pripită soluția primei instanțe de încasare din contul inculpaților Șarbei Nicolae și Berzoi Mihail a cheltuielilor judiciare pentru traducerea rechizitoriului în limba rusă în sumă de 3913 lei, sentința urmând a fi casată în partea respectivă.

Astfel, judecând apelurile declarate, instanța de apel a considerat că acestea urmau a fi admise, cu casarea parțială a sentinței în partea dispunerii încasării anumitor cheltuieli de judecată și cu pronunțarea unei noi hotărâri în partea dată.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocații Conoval Nicanor și Luchian Ion în numele inculpatului Șarbei Nicolae, depus la 13 octombrie 2017, care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, și anume că *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*, au solicitat casarea parțială a acesteia, în partea încasării sumei de 5000 Euro cu titlu de cheltuieli legate de petrecerea măsurii speciale de investigație, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Șarbei Nicolae să fie absolvit de răspunderea solidară la recuperarea cheltuielilor legate de petrecerea măsurii speciale de investigație.

În motivarea cererii depuse, recurenții invocă următoarele:

- potrivit prevederilor art. 227 alin. (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat, dacă legea nu prevede altă modalitate, iar art. 37 alin. (1) din Legea privind activitatea specială de investigații, nr. 59 din 29.03.2012, prevede că autorităților ale căror subdiviziuni specializate sînt împuternicite cu efectuarea activității speciale de investigații li se alocă de la bugetul de stat mijloace financiare în scopul realizării prezentei legi. La rîndul său, alineatul 2 al articolului nominalizat stabilește că controlul asupra utilizării mijloacelor financiare alocate pentru activitatea specială de investigații este exercitat de către conducătorii autorităților respective, precum și de către un reprezentant al Ministerului Finanțelor special împuternicit, conform regulilor speciale aprobate de Guvern.

În acest context, recurenții menționează că atât prima instanță, cât și cea de apel eronat și-au motivat soluțiile adoptate în partea încasării sumei de 5000 Euro din contul inculpaților, atribuind-o la cheltuieli de efectuare a măsurii speciale de investigație, deoarece legislația procesual-penală și Legea privind activitatea specială de investigație nu prevăd

încasarea din contul condamnatului a cheltuielilor date, aceasta fiind o activitate pozitivă a statului;

- atribuirea sumei de 5000 Euro la cheltuieli de judecată s-a efectuat ilegal și arbitrar, în condițiile în care prin sentință s-a constatat că suma menționată a fost pierdută de sub controlul organului de investigație;

- sentința de condamnare urma a fi nu doar legală, ci și echitabilă. În acest sens, recurenții invocă că altă persoană, fiind beneficiarul tranzacției de transmitere a sumei de 5000 Euro, nu a fost tras la răspundere solidară privind încasarea acestor cheltuieli, astfel ignorându-se prevederile art. 229 Cod de procedură penală;

- instanța de apel nu a ținut cont că cheltuielile de petrecere a măsurilor speciale de investigație nu constituie cheltuieli de judecată în sensul art. 227 Cod de procedură penală, deoarece în conformitate cu art. 2 alin. (4) Cod de procedură penală, normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate numai cu condiția includerii lor în Codul de procedură penală;

- la caz a lipsit o acțiune civilă, care să includă solicitarea scrisă a procurorului, Ministerului Afacerilor Interne și Ministerului Finanțelor, astfel încasarea sumei de 5000 Euro fiind contrară prevederilor art. 219 Cod de procedură penală;

- la etapa urmăririi penale, procurorul nu a indicat în rechizitoriu cheltuielile suportate ca rezultat al efectuării măsurii speciale de investigație, ce urmează a fi recuperate de inculpați;

- încasarea sumei de 5000 Euro a fost acceptată la etapa susținerilor verbale;

- instanța de apel și-a depășit atribuțiile, constatând că banii folosiți la realizarea măsurii speciale de investigație au fost însușiți de către inculpați, fără a ține cont de faptul că ultimii nu au fost învinuiți în însușirea banilor.

5.1. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar și de către avocatul Lupașcu Anatol în numele inculpatului Berzoi Mihail, depus la 18 octombrie 2017, care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, și anume că *instanța a admis o gravă eroare de fapt, care a afectat soluția instanței și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*. În motivarea cererii depuse recurentul a indicat motive identice celor invocate în recursul ordinar declarat de către avocații Conoval Nicanor și Luchian Ion în numele inculpatului Șarbei Nicolae.

6. Pe cauză a fost depusă referință de către procuror, care se pronunță pentru dispunerea inadmisibilității recursurilor, ca fiind vădit neîntemeiate.

În motivarea solicitării expuse, procurorul menționează că potrivit procesului-verbal privind controlul transmiterii banilor din 21.12.2015, cu anexă și ordonanțelor procurorului privind autorizarea măsurilor speciale de investigație, banii în sumă de 5000 Euro au fost utilizați din sursele financiare din contul devizului de cheltuieli speciale al MAI.

Suplimentar, procurorul menționează că inculpații, prm cereri scrise, au solicitat judecarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, iar probele prezentate primei instanțe și puse la baza sentinței au fost obținute legal, fiind admisibile în sensul prevederilor art. 95 Cod de procedură penală.

În acest context, procurorul consideră că instanța de apel just și-a argumentat soluția privitor la rezolvarea chestiunii cheltuielilor de judecată, dispunând încasarea din contul

inculpaților în beneficiul statului, în mod solidar, a sumei de 5000 Euro, utilizată la asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal dispune inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat împotriva hotărârii instanței de apel, dispune inadmisibilitatea lui în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Colegiul penal constată că instanța de apel și-a motivat pe deplin soluția adoptată, expunând argumente relevante în acest sens, enunțate la pct. 4.1 al prezentei decizii, care nu necesită o reiterare deplină din motivul plenitudinii și corectitudinii lor.

În acest sens instanța de apel, bazându-și poziția pe probele cercetate, just a statuat că banii eliberați din contul devizului cheltuielilor speciale al IGP, pentru petrecerea măsurii speciale de investigație - controlul transmiterii banilor în scopul realizării achiziției de control a mercurului alb, au fost însușiți de către inculpați și nu au fost depistați ulterior și restituiți pe contul devizului cheltuielilor speciale al IGP, fapt prin care bugetul MAI a fost prejudiciat.

Colegiul penal consideră justificată poziția instanței de apel, conform căreia controlul transmiterii banilor, de către prima instanță, corect a fost atribuit la categoria de acțiuni procesuale ce au scopul asigurării bunei desfășurări a procesului penal, din motiv că respectiva acțiune este prevăzută de Secțiunea a 5-a a Codului de procedură penală - activitatea specială de investigații, fiind relevant că Șarbei Nicolae și Berzoi Mihail, potrivit recipiselor semnate de ei, la 22 februarie 2016, au primit copia rechizitoriului și informația despre cheltuielile de judecată suportate (f.d. 69, 70, vol. V), au depus în fața primei instanțe cereri, prin care au recunoscut faptele incriminate lor prin rechizitoriu, au pledat pentru judecarea cauzei penale în baza probelor administrate în faza de urmărire penală și nu au solicitat administrarea de probe noi (f.d. 116, 117, vol. V) și, suplimentar, au depus cereri prin care au reiterat că recunosc faptele incriminate lor prin rechizitoriu și au solicitat aplicarea în privința lor a actului de amnistie, cu încetarea procesului penal (f.d. 135, 136, vol. V).

Reieșind din circumstanțele nominalizate și din prevederile legale de care s-a condus instanța de apel, și anume cele de la art. 227 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, *potrivit cărora cheltuieli judiciare sânt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală*, Colegiul penal conchide că argumentele invocate de recurenți în partea respectivă sunt neîntemeiate.

Totodată, Colegiul penal constată că instanța de apel s-a expus și asupra altui argument invocat de recurenți, prin care se susținea că procurorul urma să înainteze acțiune civilă în vederea restituirii cheltuielilor de judecată. Sub acest aspect, Colegiul penal se raliază la concluziile instanței de apel, care just a constatat că regimul juridic al acțiunii civile în procesul penal nu acordă posibilitate procurorului de a formula pretenții de natură civilă, în vederea recuperării cheltuielilor de judecată suportate într-un proces penal, iar prevederile art. 219 alin. (2) Cod de procedură penală instituie posibilitatea persoanelor fizice și juridice, cărora le-a fost cauzat un prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise legea penală, de a intenta o acțiune civilă privitor la despăgubire și, în situația respectivă, procurorul nu deține acest drept în cadrul procesului penal.

Mai mult, Colegiul penal constată că recurenții, invocând temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, și anume că *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*, au omis în mod absolut de a-și desfășura poziția și nu au indicat nici un argument în vederea susținerii existenței erorilor de drept nominalizate. În aceste condiții, Colegiul penal conchide că temeiurile pentru recurs, invocate în cererile deferite prezentei examinări, nu și-au găsit confirmare.

În ansamblul circumstanțelor constatate, din motiv că temeiurile pentru recurs invocate în cereri nu și-au găsit confirmare, iar alte erori care ar impune soluția casării deciziei instanței de apel nu s-au depistat, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității recursurilor ordinare declarate în cauză, deoarece sunt vădit neîntemeiate.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de avocații Conoval Nicanor și Luchian Ion în numele inculpatului Șarbei Nicolae și de avocatul Lupașcu Anatol în numele inculpatului Berzoi Mihail, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 17 august 2017, în cauza penală în privința lui **Șarbei Nicolae XXXXX** și **Berzoi Mihail XXXXX**, deoarece sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 07 martie 2018.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Vladimir Timofti

Constantin Alerguș